

XIV Simpozijum o zaštiti bilja i IX Kongres o korovima, Zlatibor, 2012.

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE

|

HERBOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE

Uz podršku

- **Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
Republike Srbije**

organizuje nacionalni skup pod nazivom

XIV SIMPOZIJUM O ZAŠTITI BILJA

|

IX KONGRES O KOROVIMA

Zbornik rezimea radova

Zlatibor, 26 - 30. novembar 2012. godine

XIV Simpozijum o zaštiti bilja i IX Kongres o korovima, Zlatibor, 2012.

**Zbornik rezimea radova sa XIV Simpozijuma o zaštiti bilja i
IX Kongresa o korovima
Zlatibor, 26 - 30. novembar 2012. godine**

Izdavač:

Društvo za zaštitu bilja Srbije
11080 Beograd 80, Nemanjina 6; p.fah 123
E-mail: plantprs@eunet.rs
Internet: www.planprs.org.rs

Za Izdavača:

Prof.dr Goran Delibašić, predsednik Društva

ISBN oznaka: ISBN 978-86-83017-23-2

Tiraž: 800 primeraka

Realizacija: KAKTUSPRINT, Beograd

Ovi rezultati sugerišu da ispitivane EPN mogu znatno umanjiti, a u slučaju *S. feltiae* čak i u potpunosti suzbiti pojavu druge generacije *S. geminata* čime bi se značajno redukovale štete, što govori o mogućnosti uključivanja EPN u sisteme integralne zaštite jagode. Dalja istraživanja u poljskim uslovima su neophodna za potvrdu ovih tvrdnji.

Rad je finansiran od strane Ministarstva prosvete i nauke Republike Srbije u okviru projekta 46008.

usmeno saopštenje

1.6. UTICAJ RAZLIČITIH GENOTIPOVA PARADAJZA NA FEKUNDITET I FERTILITET *Trialeurodes vaporariorum*

**Prijović Mirjana, Drobnjaković Tanja, Marčić Dejan,
Perić Pantelija, Međo Irena**

Institut za pesticide i zaštitu životne sredine, Beograd-Zemun
mirjana.prijovic@pestring.org.rs

Bela leptirasta vaš *Trialeurodes vaporariorum* Westwood (Homoptera: Aleyrodidae) predstavlja jednu od najznačajnijih štetočina povrća i ukrasnih biljaka, uključujući i paradajz. Njeno suzbijanje se bazira na hemijskim i biološkim merama borbe.

Primena insekticida u suzbijanju *T. vaporariorum* nije dovoljno efikasna, usled velikog prirodnog potencijala ove vrste za brz razvoj rezistentnosti. Veliku ulogu imaju biološke mere borbe, pri čemu sve veći značaj ima selekcija i gajenje otpornih i manje osetljivih genotipova paradajza.

U radu je ispitivan uticaj različitih genotipova na fekunditet i fertilitet ove vrste. Korišćeno je pet genotipova paradajza: 'Narvik', 'NS-6', 'Tamaris', 'Alliance' i 'Marko', starosti biljaka četiri nedelje. Laboratorijska populacija *T. vaporariorum*, pre postavljanja ogleda, gajena je na duvanu tri godine. Ogled je izveden u tri ponavljanja, u laboratorijskim uslovima (T 27±1, Rh 50%, L:D=16:8), u kavezima za gajenje (BugDorm-44545F Insect Cage). Po svakom genotipu stavljanje je 5 ženki, starosti jedan dan, na list paradajza da polažu jaja. Ženke su prebacivane na nove listove, na svakih 48 sati, sve do kraja perioda ovipozicije. Beležen je ukupan broj položenih jaja po ženci tokom ovipozicionog perioda, kao i ukupan broj jedinki koje su se ispilile iz položenih jaja i dostigle stadijum adulta. Iz rezultata dobijenih u eksperimentu izračunat je bruto i neto fekunditet i fertilitet za svaki genotip, a značajnost razlika između srednjih vrednosti ovih parametara poređene su pomoću Fisher-ovog LSD testa.

Utvrđeno je da postoji statistički značajna razlika u bruto fekunditetu između genotipa 'NS-6' (18,55 ±5,24) i 'Marko' (36,74±5,47),

kao i bruto fertilitetu za ova dva genotipa ($14,85 \pm 0,27$), odnosno ($31,24 \pm 4,83$). Takođe, značajna razlika u neto fekunditetu i fertilitetu prisutna je kod istih genotipova ('NS-6' $15,33 \pm 1,18$ i $12,53 \pm 0,84$) i ('Marko' $27,93 \pm 3,81$ i $23,73 \pm 3,23$). Razlika kod neto fertiliteta prisutna je i između genotipa 'Narvik' ($13,8 \pm 1,23$) i 'Marko', dok u odnosu na 'NS-6' nije bilo značajnih odstupanja.

usmeno saopštenje

1.7. MASOVNA POJAVA STENICE *Nezara viridula* L. (Heteroptera: Pentatomidae) U SRBIJI TOKOM 2011-2012. GODINE

Kereši Tatjana¹, Sekulić Radosav¹, Protić Ljiljana², Milovac Željko³

¹Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet, Novi Sad

²Prirodnjački muzej, Beograd,

³Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

keresi@polj.uns.ac.rs

Stenica *Nezara viridula* L. (Heteroptera: Pentatomidae) je kosmopolitska vrsta, rasprostranjena u tropskim i subtropskim područjima Evrope, Azije, Afrike, obe Amerike i Australije. U Evropi je do nedavno živela pretežno na Mediteranu, međutim, globalno otopljanje je verovatno omogućilo pomeranje njenog areala rasprostranjenosti i štetnosti daleko na sever, tako da je nađena i u Belgiji, Francuskoj, Nemačkoj, Velikoj Britaniji, Rusiji, Mađarskoj, Hrvatskoj (kontinentalnoj), Bosni i Hercegovini i Srbiji.

U toplijim klimatima ima 4-5 generacija godišnje. Prezimljava u stadijumu imaga, skrivajući se pod korom drveća, ispod opalog lišća i na drugim mestima koja joj omogućavaju zaštitu od niskih temperatura, pa i u zatvorenom prostoru. Najveća aktivnost i najbrojnije populacije beleže se u letnjim mesecima, kada se jedinke često u većim grupama nalaze na ivicama polja, a manje ih je u sredini.

U biljke hraniteljke *N. viridula* ubrajaju se brojne voćke, ukrasne, ratarske i povrtarske biljke, kao i korovi. U svetu je poznata kao štetočina soje, pasulja i ostalih leptirnjača (koje preferira), ali i niza drugih biljaka (kupusnjača, citrusa, Cucurbitacea, paprike, paradajza, krompira, manga, orhideja, pamuka itd.), jer je široko polifagna. Ona siše sokove iz svih nadzemnih biljnih delova, mada najradije iz rastućih izdanaka i plodova u zrenju. Napadnuti izdanci blede ili čak uginjavaju. Posledice oštećivanja plodova, usled uboda, su tamno smeđe ili crne pege, koje smanjuju kvalitet i izgled, odnosno tržišnu vrednost plodova. Rast mladih plodova je usporen i oni su često bleđi i otpadaju sa biljaka. Pored vizuelnih šteta, dolazi do mehaničkog prenošenja bakterija i gljiva koje prouzrokuju pegavost, trulež i druga oboljenja.